

24. Interpelácia poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky A. Verešovej na ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky M. Lajčáka podaná 18. septembra 2017 vo veci implementácie Dohovoru o ochrane ľudských práv a dôstojnosti človeka – Dohovoru o ľudských právach a biomedicíne do slovenského právneho poriadku

Anna Verešová
poslankyňa NR SR

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 18-09-2017		
Číslo spisu: PREDS-628/2017		
Listy 11-	Prílohy: 12	
RZ	ZH	LU

Bratislava 14. septembra 2017

Vážený pán minister,

v súlade s článkom 80 Ústavy Slovenskej republiky a § 129 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, si Vám dovoľujem podať interpeláciu vo veci implementácie Dohovoru o ochrane ľudských práv a dôstojnosti človeka v súvislosti s aplikáciou biológie a medicíny - Dohovoru o ľudských právach a biomedicíne, do slovenského právneho poriadku.

Charakteristickou črtou právnych poriadkov členských štátov Európskej únie je harmonizácia vnútroštátneho práva vyplývajúca práve z členstva v Európskej únii. Okrem vplyvu práva Európskej únie má na vnútroštátne právo Slovenskej republiky v nezanedbateľnej miere vplyv aj členstvo Slovenskej republiky v iných medzinárodných orgánoch a organizáciách. Každá medzinárodná organizácia, resp. medzinárodný orgán, vydáva vlastné dokumenty (dohovory, uznesenia, odporúčania, rezolúcie a iné), ktoré sa členské štáty zaväzujú dodržiavať.

Národná rada Slovenskej republiky svojim uznesením č. 734 zo dňa 2. októbra 1997 vyslovila súhlas s Dohovorom o ochrane ľudských práv a dôstojnosti človeka v súvislosti s aplikáciou biológie a medicíny - Dohovorom o ľudských právach a biomedicíne (ďalej len „dohovor“). Vtedajší prezident ho ratifikoval dňa 22. decembra 1997. Predmetný dohovor nadobudol pre Slovenskú republiku platnosť dňa 1. decembra 1999. V tejto súvislosti treba spresniť, že sa tak stalo v čase, keď ešte nebolo platné terajšie znenie Ústavy Slovenskej republiky, ktorým sa Slovenská republika priklonila k teórii monizmu s prednosťou medzinárodného práva vo vzťahoch medzi vnútroštátnym právom a medzinárodným právom, a preto bolo v tom čase potrebné predmetný Dohovor transponovať a implementovať do slovenského právneho poriadku, najmä tie jeho ustanovenia, ktoré zabezpečovali väčší rozsah základných práv a slobôd, aký dovtedy priznával občanom slovenský právny poriadok.

Cieľom dohovoru je ochrana dôstojnosti človeka v súvislosti s aplikáciou biológie a medicíny, pričom záujem na ochrane dôstojnosti človeka má mať prednosť pred výhradným záujmom vedy a spoločnosti. Slovenská republika ratifikovala dohovor bez výhrad, čím vznikla povinnosť prijať do vnútroštátneho práva nevyhnutné opatrenia na realizáciu článkov tohto dohovoru.

Aj nedávne verejné podujatie, ktoré sa konalo v hlavnom meste Slovenskej republiky od 10. augusta 2017 opätovne v podobe kontroverznej a celoeurópsky kritizovanej výstavy ľudských tiel (v roku 2012 výstava s názvom The Human Body Exhibition a tento rok

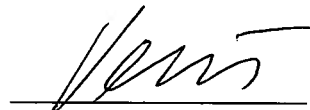
výstava pod názvom „Body The Exhibition“) preukázalo, že slovenský právny poriadok nedostatočne garantuje dôstojnosť človeka pri nakladaní s jeho pozostatkami, resp. s časťami tela alebo jednotlivými orgánmi ľudského tela. Telá zosnulých osôb alebo ich časti sú dokonca vystavované komerčne, ako atrakcie, najmä za účelom dosiahnutia zisku, čo je v priamom rozpore s čl. 21 vyššie uvedeného medzinárodného Dohovoru.

Nedostatočnou sa javí napr. absencia úpravy dôstojného nakladania s ľudskými pozostatkami a ľudskými ostatkami v zmysle zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve, ako aj absencia sankcie za porušovanie povinností týkajúcich sa pasu pre mŕtvolu práve pri cezhraničnej preprave mŕtvol, ako aj absencia súhlasu pacientov pri ďalšom nakladaní s časťami ich tela, resp. ich orgánmi potom, ako sú im odobraté, v zmysle zákone č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Je možné, že aj ďalšie právne predpisy nedostatočne implementujú Dohovor o ľudských právach a biomedicíne. Pritom gestorom riadnej a včasnej implementácie medzinárodných dohovorov je práve Vaše ministerstvo.

Na základe vyššie uvedeného sa preto na Vás obraciam formou tejto interpelácie a dovoľujem si Vás požiadať o vysvetlenie a zodpovedanie nasledujúcich otázok:

- 1. Do akých vnútroštátnych právnych noriem boli zapracované jednotlivé ustanovenia Dohovoru o ľudských právach a biomedicíne, osobitne tie, ktoré by mali garantovať dôstojnosť človeka a jeho ostatkov, či pozostatkov?*
- 2. Akým spôsobom a kedy Vaše ministerstvo vyhodnotilo, že ustanovenia Dohovoru o ľudských právach a biomedicíne sú implementované v slovenskom právnom poriadku riadne?*
- 3. Považujete terajšie opatrenia prijaté na zabezpečenie dôstojnosti človeka a dôstojného nakladania s ľudským telom a ľudskými pozostatkami, najmä tie legislatívne, za dostatočné z hľadiska implementácie Dohovoru o ľudských právach a biomedicíne? Ak nie, kedy a ako tento nedostatok mienite riešiť?*
- 4. Aké kroky prijalo Vaše ministerstvo od roku 2012, keď sa v Bratislave konala výstava tohto typu po prvý raz, až doteraz, aby boli prijaté vykonateľné opatrenia na zabezpečenie dôstojného nakladania s ľudským telom a ľudskými pozostatkami v súlade s Dohovorom o ľudských právach a biomedicíne?*

S úctou

Anna Verešová

Vážený pán
Miroslav Lajčák
minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
Hlboká cesta 2
833 36 Bratislava 37